

Revideret notat

Dato 12-10-2017

Sagsnr. 1-21-72-16-15

Side 1

Centrifuger på de decentrale blodprøvetagningssteder herunder særligt Ringkøbing

Med udgangspunkt i drøftelserne i foråret 2017 i det rådgivende udvalg vedrørende hospitalssområdet om centrifuger i Ringkøbing har Driftsrådet for Klinisk Biokemi og Hospitalsenheden Vest fremsendt information vedrørende centrifuger og viden om blodprøvetagning i Ringkøbing.

I boksen herunder ses en historik over beslutninger med betydning for blodprøvetagning i regionen:

Historik

2011/2012

I regionen bliver det besluttet, at almen praksis ikke skal kunne centrifugere blodprøver. Dette betyder at almen praksis ikke kan tage "ioniseret calcium" blodprøver, da denne analyse kræver centrifugering inden forsendelse pga. af kort holdbarhed.

Spar1519

Det bliver besluttet, at blodprøver der er bestilt af hospitalet ikke må tages af praktiserende læger. De decentrale blodprøvetagninger skal kunne tage de blodprøver som praksis før tog (dvs. ikke "ioniseret calcium").

Nødvendigheden af centrifuger på decentrale blodprøvesteder afhænger hovedsageligt af transporttiden af prøverne til laboratoriet. Herudover har driftsomkostningerne (herunder muligheden for at tilrettelægge kørslen mest effektivt) og kompetencen hos personalet også indflydelse på, om hospitalet har valgt at have en centrifuge på blodprøvestedet.

De fleste analyser er ikke kritiske i forhold til hurtig analysering. Analyserepertoiret er afstemt med de kliniske afdelinger, der har et særligt behov for analyser, der kræver centrifugering, f.eks. "ioniseret calcium". Serviceniveauet på decentrale prøvetagningssteder uden centrifuge er på linje med serviceniveauet i praksis – derfor er analysetilbuddet det samme som i almen praksis.

Centrifugen i Ringkøbing stammer fra dengang, der var Klinisk Biokemisk Afdeling i Ringkøbing. Den blev ikke fjernet ved KBAs flytning fra Ringkøbing. Det var således i en periode fortsat muligt at centrifugere blodprøver i Ringkøbing, selvom der ikke var en klinisk biokemisk afdeling. Centrifugen i Ringkøbing blev nedslidt, og sammenholdt med andre interne prioriteringer i Hospitalsenheden Vest blev det besluttet ikke at indkøbe en ny centrifuge og det specialiserede laboratoriepersonale blev flyttet væk fra Ringkøbing. Hospitalsenheden Vest har oplyst, at dette skete i oktober 2016. Herefter var det ikke længere muligt i Ringkøbing, at tage blodprøver, som kræver en centrifugering af analysen.

Tilbuddet i Ringkøbing svarer til det tilbud over blodprøvetagning, der også er i Brande og i Tarm (det fremgår af tabel 1, hvor der er centrifuger). Der tages ca. 45 blodprøver dagligt i Ringkøbing. Blodprøvetagning i Ringkøbing varetages af behandlersygeplejersker i akutklinikken, som varetager en lang række andre opgaver. Behandlersygeplejerskerne er ikke trænet i laboratoriearbejde som blandt andet centrifugering og afpipettering. Analyse-repertoiret er afstemt med de kliniske afdelinger i Hospitalsenheden Vest, der har et særligt behov for udvalgte analyser f.eks. "ioniseret calcium".

I Ringkøbing er der siden drøftelserne i foråret truffet aftale om at ændre en "ioniseret calcium" til en "albuminkorrigeret calcium". Denne prøve kan tages decentralt i Ringkøbing. Det er vurderingen fra Hospitalsenheden Vest at denne blodprøvetype er fuldt ud dækkende i langt de fleste situationer, og at den dermed opfylder en stor del af behovet, og at disse patienter derfor ikke mærker nogen forskel. For de patienter, hvor prøven skal være en "ioniseret calcium" kan den ikke længere tages i Ringkøbing. De vælger derfor enten at køre en time tidligere til Herning for at få taget prøven, inden de skal møde på hospitalsafdelingen, eller de vælger at køre til Herning dagen før for at få taget blodprøven. Hospitalsenheden Vest vurderede i maj, at ca. 2 patienter om ugen møder op i Ringkøbing og må gå forgæves, fordi de ikke kunne få en "ioniseret calcium" i Ringkøbing.

Side 2

Yderlige tiltag der er foretaget er afholdelse af dialogmøde med hæmatologisk afsnit, Medicinsk Afdeling. Meldingen fra de hæmatologiske speciallæger er følgende:

- Hvis der er behov for at tage en "ioniseret calcium" så er der behov for at se patienten i hæmatologisk dagafsnit
- Disse patienter vil typisk få taget relevante blodprøver i KBA-ambulatorierne i Holstebro og Herning i forbindelse med et besøg i specialambulatoriet.

Patienterne i Ringkøbing bliver tilbudt "albuminkorrigeret calcium" i stedet for "ioniseret calcium". Ved indførelsen af denne praksis er det vurderingen, at kun et forholdsvist lille antal patienter vil få gavn af centrifuge i Ringkøbing.

I forlængelse af hospitalsudvalgsmødet og forretningsudvalgsmødet har regionen forespurgt Hospitalsenheden Vest om, en uddybning af hvad patienterne fejler, som skal have taget en "ioniseret calcium" (og hvor "albuminkorrigeret calcium" ikke er en mulighed). Samt om der er andre prøver (end "ioniseret calcium"), der er afhængig af en centrifuge, og hvilke patienter de vedrører.

Ifølge Hospitalsenheden Vest er der som oftest tale om nyremedicinske, onkologiske (kræftpatienter, hvor der ikke er tale om kræft i eksempelvis blod eller knoglemarv), hæmatologiske og endokrinologiske patienter, som skal have taget en "ioniseret calcium". Det kan dog ikke udelukkes, at andre patientgrupper muligvis også har brug for den givne blodprøve som led i undersøgelse af, hvorvidt patienten kan tåle bestemte medicamenter. Generelt er det udfordrende at opgøre helt præcist hvilke patientgrupper, der har brug for denne type blodprøve. Hvorvidt der er andre prøver, der er afhængig af en centrifuge kan heller ikke udelukkes. Det vil være meget komplekst at finde svar herpå. Det vil kræve et stort

analysearbejde, herunder en minutiøs gennemgang af "Laboratoriehåndbogen", som er et elektronisk opslagsværk over både intern og ekstern analyseregister.

Hvis man ønsker etablering af en centrifuge i Ringkøbing (dvs. et højere serviceniveau end i Brande og Tarm), skal det ifølge Hospitalsenheden Vest sikres, at de nødvendige kompetencer er tilstede og dette vil kræve en fuldtidsbioanalytikerstilling for at stille servicen til rådighed (gennemsnitsudgiften for en bioanalytiker er cirka 425.000 kr. pr. år) og indkøb af en ny centrifuge (st. pris 50.000 kr.)

Centrifugering af blodprøver

Tabel 1. Blodprøvesteders adgang til centrifuger og EKG

Hospitalsenhed	Blodprøvested	Centrifugering
Hospitalsenheden Vest	Sundhedshus Tarm	Nej
	Blodprøvetagning Brande	Nej
	Sundhedshus Ringkøbing	Nej
	Regionshospitalet Herning	Ja
	Regionshospitalet Holstebro	Ja
Hospitalsenhed Midt	Regionshospitalet Viborg	Ja
	Regionshospitalet Skive	Ja
	Hammel Neurocenter	Ja
	Regionshospitalet Silkeborg	Ja
Hospitalsenheden Horsens	Odder	Nej
	Regionshospitalet Horsens	Ja
	Skanderborg Sundhedscenter	Ja
Regionshospitalet Randers	Regionshospitalet Randers	Ja
	Sundhedscenter Thors Bakke	Ja
	Rønde	Ja
	Allingåbro	Ja
	Ebeltoft Sundhedshus	Ja
	Grenaa Sundhedshus	Ja
Aarhus Universitetshospital	Aarhus Universitetshospital	Ja
	Risskov	Ja

Kilde: Indmeldinger fra regionshospitalet januar 2017, spørgeskema.